

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukeva selvitys- ja tutkimussuunnitelma 2022

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukeva selvitys- ja tutkimussuunnitelma 2022

Suunnitelman tavoitteet

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan selvitys- ja tutkimussuunnitelman tavoitteena on varmistaa vahva ja horisontaalinen tietopohja yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi.

Suunnitelmalla ohjataan selvitys- ja tutkimustoimintaa hallituksen valitsemille, hallituksen ja ministeriöiden toiminnan kannalta keskeisille painopistealueille.

Suunnitelmalla luodaan perusta selvitys- ja tutkimustiedon systemaattiselle ja laaja-alaiselle käytölle valtioneuvoston ja sen ministeriöiden päätöksenteossa sekä vahvistetaan hallituksen ja sen ministeriöiden päätöksenteon tietopohjaa, tietoon perustuvaa toimintapolitiikkaa ja strategista kokonaisnäkemyksiä. Suunnitelman teemoilla on selkeä kytkeä hallituksen päätöksenteon tietotarpeisiin ja kysymyksiin.

Selvitys- ja tutkimussuunnitelman sisältö, toimeenpano ja vastuut

Suunnitelma sisältää valtioneuvoston kanslian momentilta 23.01.22 tutkimus- ja selvitystoiminta (9 milj. euroa, siirtomääräraha 3 vuotta) toteutettavan tutkimus- ja selvitystoiminnan painopisteet ja teemat kustannusarvioineen sekä asiaan kuuluvat valmistelu- ja ohjausvastuut. Määrärahan käyttötarkoitus on määritelty momentin perusteluissa.

Suunnitelman sisältämät tietotarpeet on tunnistettu ministeriöissä ja lisäksi on hyödynnetty avointa yhteiskehittämistä.

Suunnitelmassa varataan 1 milj. euroa käytettäväksi vuonna 2022 tunnistettaviin päätöksenteon välittömiin tietotarpeisiin.

1. Kestävän talouden Suomi

selvitys-/tutkimusteema	vastuu- ministeriö	muut ministeriöt	kustannus- arvio (€)
1.1. Ilmastonmuutoksen torjunta, talouden rakennemuutos ja kilpailukyky	VM	TEM, YM	200 000
1.2. Monipaikkaisuuden vaikutukset kuntien taloudelle	VM	MMM, TEM, YM	150 000
1.3. Yhteishankintojen kustannusvaikutusvuus	VM	SM, TEM	200 000
Yhteensä			550 000

2. Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi sekä asuntopoliittikka

selvitys-/tutkimusteema	vastuu-ministeriö	muut ministeriöt	kustannus-arvio (€)
2.1. Suomen Agenda2030 -toimeenpanon arviointi	VNK	UM, OM, OKM, MMM, LVM, TEM, STM, YM	130 000
2.2. Oppilaitosrakennusten kunnan ja sisäilmaston nykytilanne	VNK	OKM, STM, YM	275 000
2.3. Merenpohjan mineraalien hyödyntämistä koskeva lainsäädäntö ja sen kehittämismahdollisuudet	TEM	OM, PLM, YM	200 000
2.4. Liikenteen uusiutuvien polttoaineiden ja keluvelvoitejärjestelmän uudistaminen (RED III)	TEM	VM, MMM, LVM, YM	100 000
2.5. Talteen otetun hiilidioksidin hyödyntäminen, varastointi ja poistoratkaisut	TEM	MMM, YM	150 000
2.6. Rakennusten ilmanvaihtojärjestelmien mitoituksen resilienssi lämpöaalloja ja hengitystieinfektioita vastaan	YM	VNK, OKM, STM	270 000
2.7. Rannikkovesien ravinteiden kuormituskatot ja kuormituksen vähentämisen taakanjako	YM	MMM, LVM, TEM	260 000
2.8. Elinkeinosektoreiden ja alueiden edellytykset vihreään siirtymään	YM	VNK, VM, MMM, LVM, TEM	270 000
2.9. Kestävä kulutus ja ohjauskeinot	YM	VNK, OKM, MMM, TEM, STM	290 000
2.10. Kuntien ja hyvinvointialueiden toiminta ikääntyneiden asumisessa ja asumispalveluissa	YM	VM, STM	200 000
Yhteensä			2 145 000

3. Suomi kokoaan suurempi maailmalla

selvitys-/tutkimusteema	vastuu-ministeriö	muut ministeriöt	kustannus-arvio (€)
3.1. Suomen Afganistaniin kohdistamien kokonaisvaltaisten kriisinhallintatoimien vaikuttavuus vuosina 2002–2021	UM	SM, PLM	240 000

selvitys-/tutkimusteema	vastuu- ministeriö	muut ministeriöt	kustannus- arvio (€)
3.2. Suomalaisyrittäjien kohtaamat kauppaneesteet	UM	TEM	100 000
3.3. Monikeskisen yhteistyön muutokset Suomen näkökulmasta	UM	OM, PLM, YM	120 000
Yhteensä			460 000

4. Turvallinen oikeusvaltio Suomi, sen kehittäminen ja puolustuspolitiikka

selvitys-/tutkimusteema	vastuu- ministeriö	muut ministeriöt	kustannus- arvio (€)
4.1. Viranomaisten oma-aloitteinen tietojenvaihto	OM	SM, VM, STM, YM	150 000
4.2. Naisiin kohdistuva digitaalinen väkivalta	OM	SM	100 000
4.3. Monimuotoisten perheiden kohtaamat lainsäädännölliset haasteet ja niiden ratkaisumallit	OM	STM	200 000
4.4. Sosiaalisen median hyödyntäminen suuronnettomuuksien ja valtakunnallisen johtamisen tukena	SM	VNK, STM	100 000
4.5. Syrjäytymisen ja huono-osaisuuden yhteys turvallisuuteen	SM	OM, STM	130 000
4.6. Siviilivalmiuden järjestelmän kehittämistarpeet	SM	VNK, LVM, TEM, STM	150 000
4.7. Turvallisuusviranomaisiin kohdistuvan laillisuusvalvonnan vaikuttavuus	SM	OM, PLM	150 000
Yhteensä			980 000

5. Elinvoimainen Suomi, liikenneverkot ja maatalous

selvitys-/tutkimusteema	vastuu- ministeriö	muut minis- teriöt	kustannus- arvio (€)
5.1. Kotimaista kalaa ravinnoksi monipuolisemmin ja turvallisemmin	MMM	TEM, STM, YM	350 000
5.2. Suomen zoonositiolanne ja -riskit yhteisen terveyden näkökulmasta	MMM	STM, YM	100 000
5.3. Liikennehankkeiden maankäyttövaikutusten jälkiarviointi	LVM	YM	150 000
5.4. Liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistoimien kokonaiskustannusten arviointi	LVM	VNK, VM, YM	150 000

selvitys-/tutkimusteema	vastuu- ministeriö	muut minis- teriöt	kustannus- arvio (€)
Yhteensä			750 000

6. Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi

selvitys-/tutkimusteema	vastuu- ministeriö	muut ministeriöt	kustannus- arvio (€)
6.1. Listayhtiöiden hallitus- ja johtoryhmätehtävät – naisten urakehityksen haasteet	OM	VNK, VM, TEM, STM	150 000
6.2. Kuntien myöntämät yritystuet Suomessa	TEM	VM, LVM	100 000
6.3. Yritysten tuottavuuserot ja tuottavuuden eturintama	TEM	VNK, VM	170 000
Yhteensä			420 000

7. Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi

selvitys-/tutkimusteema	vastuu- ministeriö	muut ministeriöt	kustannus- arvio (€)
7.1. Digitaalisten palveluiden vaikuttavuus sosiaali- ja terveydenhuollossa	STM	VM, TEM	300 000
7.2. Ekologisesti kestävä kehitys osana sosiaali- ja terveydenhuollon ohjausmekanismeja	STM	VM, TEM, YM	250 000
7.3. Sairauspäiväraha-kausien tarkistuspiisteet: Kuntoutuksen ja työhön paluun toteutuminen	STM	VM	150 000
7.4. Mielenveysvaikutusten ennakoarviointi	STM	VM, OKM, TEM, YM	150 000
7.5. LASTA-seula -mallin vaikuttavuus lapsiin kohdistuvien rikosten ehkäisyssä ja lasten suojaamisessa	STM	OM, SM	150 000
7.6. Sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain rajapinta lasten ja perheiden tukemisessa	STM	OKM, TEM	250 000
Yhteensä			1 250 000

8. Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi

selvitys-/tutkimusteema	vastuu- ministeriö	muut ministeriöt	kustannus- arvio (€)
8.1. Vihreän siirtymän koulutus- ja osaamis- tarpeet	OKM	VNK, VM, TEM, YM	300 000
8.2. Kulttuurihyvinvoinnin kustannushyö- tyvaikutukset	OKM	STM	200 000
8.3. Lukio-opiskelijoiden ainevalintojen syyt ja niiden suhde tasa-arvoon	OKM	STM	150 000
8.4. Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen osaamistavoitteiden ja oppilaitosdemo- kratian toteutuminen	OKM	OM, STM	120 000
8.5. Yhteiskunnallisten yritysten sosiaaliset innovaatiot	TEM	OKM, STM, YM	200 000
8.6. Missiolähtöisen innovaatiopolitiikan kul- makivet ja Suomen toimintamalli	TEM	VNK, UM, VM, OKM, LVM, STM, YM	200 000
Yhteensä			1 170 000

9. Ohjaustavat

Ei selvitys-/tutkimusteemoja

10. Muut

selvitys-/tutkimusteema	vastuu- ministeriö	muut ministeriöt	kustannus- arvio (€)
5.1. Talousneuvoston myöhemmin määritel- tävät tietotarpeet	VNK	tarkentuu myöhemmin	275 000
5.2. Myöhemmin määriteltävät tietotarpeet (varaus täydentäviin hakuihin 2022)	VNK	tarkentuu myöhemmin	1 000 000
Yhteensä			1 275 000

Kaikki yhteensä

9 000 000

Avoimen haun periaatteet

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelman mukaiset selvitys- ja tutkimushankkeet valitaan avoimella haulla käyttäen objektiivisia ja syrjimättömiä kriteerejä. Hankinnassa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteiden mukaista potentiaalisten toimittajien tasapuolista kohtelua.

Hakumenettelyn kulku

Valtioneuvoston kanslia päättää hakuilmoitusten sisällöistä. Valtioneuvoston kanslia tiedottaa avoimesta hausta.

Vastuuministeriöt vastaavat yhteistyössä muiden osallistuvien ministeriöiden kanssa hakemusten sisällöllisestä arvioinnista ja tekevät esityksen valtioneuvoston kanslialle selvitys- ja tutkimustoiminnan valinnasta. Hankkeiden valintakriteereinä ovat: relevanssi ja hyödynnettävyys (25 %), hankkeen laatu (35 %), hankkeen toteuttajien asiantuntijuus ja resursien riittävyys (30 %), viestintä ja tiedonhallinta (10 %).

Valtioneuvoston kanslia tekee päätökset selvitys- ja tutkimustoiminnan hankinnoista ja hankesopimukset päävastuullisten toteuttajatahojen kanssa.

Hankkeiden toteutuksen seuranta ja ohjaus

Valtioneuvoston tutkimus-, ennakointi- ja arviointitoimintaa koordinoiva työryhmä (TEA-työryhmä) toimii ministeriöiden yhteisenä tilaajaryhmänä ja seuraa selvitys- ja tutkimussuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Valtioneuvoston kanslia osoittaa jokaiselle valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan hankkeelle tai hankekokonaisuudelle ohjausryhmän, huolehtii hankkeiden maksusuorituksista, sekä seuraa vuosittain määrärahan ja henkilötyövuosien käyttöä.

Ohjausryhmä seuraa hankkeen edistymistä ja edesauttaa hankkeen tulosten hyödyntämistä sekä tekee esitykset hankkeen etenemisen mukaisesta kulujen maksatuksesta valtioneuvoston kanslialle. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii vastuuministeriön edustaja. Ohjausryhmien puheenjohtajat tiedottavat selvitys- ja tutkimussuunnitelman kokonais seurannasta vastaaville ministeriöidensä TEA-työryhmän jäsenille säännöllisesti hankkeen edistymisestä sekä toimittavat heidän käyttöön kaiken hankkeen seurannan kannalta oleellisen materiaalin.

Vastuuministeriöt huolehtivat yhdessä hankkeen toteuttajan kanssa hankkeessa syntyvän tiedon hyödyntämisen edistämisestä. Loppuraportit julkaistaan Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarjassa.

Valtioneuvoston kanslia antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset ja ohjeet ministeriöille selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanosta.

Pääministeri Sanna Marin

Alivaltiosihteeri Timo Lankinen